

Sygnatura akt: XI GC 1489/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Edyta Jurkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. & (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz powódki P. & (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 13.000 (trzydzieści tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.505 (jeden tysiąc pięćset pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.749 (dwa tysiące siedemset czterdzieści dziewięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 1489/15

Sprawa rozpoznana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. złożyła pozew o zapłatę przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Powódka zażądała zapłaty kwoty 53.000 złotych od pozwanej tytułem kary umownej z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty, zażądała również zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu.

W treści pisma wskazano, że strony łączyła umowa o roboty budowlane. Strona pozwana nie wykonała umowy w terminie, wzywana do zapłaty nie usunęła wad przedmiotu umowy, zaś zgodnie z treścią umowy strona pozwana z tego tytułu powinna zapłacić stronie powodowej karę umowną określoną w umowie, w wysokości 1.000 złotych za jeden dzień zwłoki, zaś pozew obejmuje 53 dni zwłoki.

W sprawie wydano nakaz zapłaty z dnia 8 października 2015 roku (karta 30).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (karta 34) pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała, że wykonywała zleczone jej prace ale z uwagi na warunki atmosferyczne, pogodowe i rodzaj terenu na którym je wykonywała nie mogła w terminie tych prac ukończyć, o czym powoda informowała. Dodatkowo wniosła o miarkowanie kary umownej albowiem przedmiotowe niewykonane prace stanowią jedynie część pracy zleczonej a wysokość kary jest rażąco wygórowana.

W piśmie z dnia 5 lutego 2016 roku (karta 57) powód wskazał, że o ile prace nie należały do skomplikowanych to do dnia dzisiejszego nie zostały przez pozwaną wykonane.

Na rozprawie w dniu 15 lutego 2016 roku (karta 69) strony nie zmieniły stanowisk, strony zgodnie ustaliły, że koszt spoinowania kostki to około 500 złotych, pozwana cofnęła wniosek o dowód z opinii biegłego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. umowę z dnia 16 sierpnia 2014 roku. Przedmiotem umowy była budowa zjazdu drogi powiatowej, budowa odcinka drogi wewnętrznej z kruszyw i kostki brukowej betonowej, budowa odcinka kanalizacji deszczowej, wykonanie odrzutów wody kanalizacyjnej, budowa odcinka drogi na wysokości linii brzegowej Zalewu K. w ramach zagospodarowania terenów na działce (...) w Zastaniu. Strony umówiły się na wynagrodzenie ryczałtowe za przedmiotowe prace na kwotę 305.000 złotych. Strony ustaliły termin rozpoczęcia prac na dzień 1 września 2014 roku a zakończenia na 30 listopada 2014 roku. Strony umówiły się, że w przypadku usuwania wad i usterek stwierdzonych przy odbiorze robót lub w okresie gwarancji w stosunku do terminu wyznaczonego na ich usunięcie wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną w wysokości 1.000 złotych za jeden dzień opóźnienia. Wykonawca między innymi wskazał, że ma wiedzę i doświadczenie niezbędne do zgodnego z umową wykonania zobowiązań w umowie określonych (§ 3 ust 2 umowy). Strony zdefiniowały pojęcie siły wyższej.

Niesporne a ponadto dowód:

- umowa, karta 9 – 15;

W dniu 4 grudnia 2014 roku strony podpisały protokół odbioru robót budowlanych. W dokumencie wpisano uwagę „w okresie gwarancyjnym, nie później niż do połowy maja 2015 roku wykonawca ma uzupełnić spoinowanie piaskiem na pełną grubość kostki brukowej betonowej. Dodatkowo wykonawca wyprofiluje nawierzchnię”.

Niesporne a ponadto dowód:

- protokół odbioru, karta 17;

- zeznania świadka E. D., karta 64;

Pismem z dnia 8 lipca 2015 roku zamawiający wzywał wykonawcę do zapłaty kary umownej i usunięcia wad. W przedmiotowej dacie kostka brukowa betonowa nie była właściwie wyspoinowana.

Niesporne a ponadto dowód:

- pismo, karta 19 z dowodem doręczenia, karta 20;

- dokumentacja fotograficzna, karta 21 – 23;

- zeznania świadka E. D., karta 64;

Wykonawca, zgodnie z decyzją z dnia 14 listopada 2014 roku zajęła pas drogowy celem wykonywania zleconych mu robót. Nie było uwag zamawiającego ani innych podmiotów co do wadliwości prac co do tego pasa drogowego.

Niesporne a ponadto dowód:

- decyzja, karta 37 – 38;

- protokoły, karta 39 - 40;

Wykonawca otrzymał całość umówionego wynagrodzenia. Zamawiający wzywał ustnie wykonawcę do wykonania opisanych w protokole odbioru poprawek. Po wzywaniu do zapłaty z lipca 2015 roku spoinowanie nie zostało wykonane w sposób poprawny. Wykonawca wykonał kilka czynności dla zamawiającego nie wchodzących w zakres pierwotnej umowy, bez dodatkowego wynagrodzenia.

Niesporne a ponadto dowód:

- zeznania powoda M. P., karta 62;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się częściowo zasadne.

W sprawie nie było sporne, że strony zawarły umowę o roboty budowlane, które zostały w zasadniczej części przez pozwaną wykonane, za swoją pracę pozwana otrzymała całość umówionego wynagrodzenia.

Stosownie do treści art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W sprawie fakt wykonania zasadniczej części umowy oraz zapłaty za całość umowy nie był sporny.

Podstawowym zarzutem był fakt niemożności wykonania prac przez pozwanego w terminie oraz wysokość kary umownej.

W sprawie fakt braku spoinowania kostki brukowej w części nie był sporny. Na rozprawie strony zgodnie wskazały, że koszt robocizny za spoinowanie kostki brukowej na obszarze jak w przedmiotowej sprawie to około 500 złotych. Ponadto, w sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wskazywała na trudne warunki pogodowe, ukształtowanie terenu, zaś pozwany wskazał na ostatniej rozprawie, że to woda wymywa spoinowanie.

Żądanie pozwu oparcie znajduje w treści normy art. 483 § 1 k.c., stosownie do którego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Dłużnik (pozwany) podniósł zarzut miarkowania kary umownej. Stosownie do treści art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Zgodnie zaś z treścią § 2 tej normy - jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Stosownie do treści przywołanych norm kara umowna należna jest wierzycielowi niezależnie od faktu czy wysokości poniesionej ewentualnie szkody.

W przedmiocie argumentów uzasadniających miarkowanie kary umownej sąd nie brał pod uwagę części argumentów strony pozwanej. Sąd, mając na uwadze treść § 3 ust. 2 umowy (karta 11) miał na uwadze oświadczenie pozwanej

spółki, że „wykonawca oświadcza, że posiada wiedzę i doświadczenie niezbędne do zgodnego z umową wykonania zobowiązań określonych w umowie, że znany jest mu harmonogram i zakres robót, wymagania materiałowe...”. Z zapisu tego wynika, że strona powodowa została zapewniona o profesjonalizmie pozwanej spółki. Spółka pozwana zaś zapoznała się z przedmiotem umowy. Wobec powyższego wyjaśnienia ze sprzeciwu od nakazu zapłaty (karta 34), że „w grudniu spoinowanie było niemożliwe z uwagi na niekorzystne warunki atmosferyczne” nie ma żadnego znaczenia, co więcej dziwi treść oświadczenia, że „wobec tego spoinowanie przesunięto na połowę maja”. Dalej wskazano, że przedmiotowy teren ma „niekorzystne” położenie, jest nachylony, nieosłonięty od wiatru, co wywołuje trudności w spoinowaniu, deszcz wypłukuje spoiny”. W zasadzie pozwany wskazuje na okoliczności jasne, które w świetle przywołanego fragmentu umowy powinny być mu znane. Pozwany nie wskazywał, że powód zataił miejsce wykonywania umowy albo panujące w Polsce warunki atmosferyczne. Okoliczności na które powołuje się strona pozwana są powszechnie znane (na przykład śnieg w zimie), tym bardziej powinny być znane pozwanej przed podpisaniem umowy. Jednocześnie pozwana zobowiązała się do wykonania przedmiotu umowy w terminie, znając ten termin, nie wskazała, że prac nie wykonała w terminie z winy powoda.

Warto zwrócić uwagę na zmianę twierdzeń strony pozwanej w stosunku do twierdzeń sprzeciwu (karta 35). O ile w sprzeciwie, pozwana miała wykonywać spoinowanie, które niweczył deszcz i wiatr, o tyle podczas zeznań przedstawiciela pozwanej spółki wskazał, że obok tych czynników atmosferycznych przyczyną wymywania spoin jest brak właściwego drenażu. Na tą okoliczność nie przedstawiono żadnych dowodów, okoliczność ta pojawiła się dopiero na ostatniej rozprawie, tych twierdzeń strona powodowa nie potwierdziła.

Mając na uwadze fakt, że ostateczny odbiór prac nie został wykonany, dzieło oddano z wadami, które nie zostały usunięte należało zająć się zarzutem rażącego wygórowania kary umownej, oraz zarzutem jej miarkowania. Sąd w tym względzie miał na uwadze wysokość kary w stosunku do wartości przedmiotu umowy. Wartość umowy to 305.000 złotych, zaś kary umownej 53.000 złotych. Stąd wysokość ta to 1/6 części ceny. Sąd miał na uwadze również fakt, że powodowa spółka zapłaciła wynagrodzenie pozwanej w całości. Należało wziąć pod uwagę fakt, że przedmiotowy obszar wadliwego wykonania spoinowania nie był znaczny, zaś na rozprawie strony wskazały, że koszt robocizny za wykonanie takich prac poprawkowych przy użyciu robotników to około 500 złotych. Z drugiej strony sąd miał na uwadze fakt, że strona pozwana nie wykonywała przedmiotowych prac na wezwanie powoda, że powód dobrowolnie przesunął okres oddania przedmiotowych prac o kilka miesięcy, że według stanu faktycznego na lipiec 2015 roku (trzy miesiące po wskazanym terminie) prace nie zostały wykonane.

Mając wymienione okoliczności na uwadze sąd zmiarkował karę umowną za przedmiotowy okres z kwoty 53.000 złotych do kwoty 13.000 złotych. Norma art. 484 § 2 k.c. zezwala bowiem na obniżenie wysokości kary umownej na żądanie dłużnika, jeżeli zobowiązanie jest w znacznej części wykonane albo gdy kara umowna jest rażąco wygórowana, czyli wówczas, gdy w przekonaniu sądu istnieje dysproporcja między poniesioną szkodą a wysokością kary umownej.

Wskazując na szkodę przedstawiciel powoda zeznał, że zwracały się do niego różne osoby, które zaniechały zakupu przedmiotowej działki z uwagi na fakt niezakończenia na niej robót budowlanych. Zeznaniami tym sąd nie dał wiary, wygenerowano je na potrzeby niniejszego procesu. Zeznaniami powoda nie znajdują potwierdzenia w innym materiale dowodowym, zdaniem sądu „wada” przedmiotowej działki (brak spoinowania części kostki brukowej) jest wadą łatwą do usunięcia, więc jest mało prawdopodobne, że jeśli w ogóle był kontrahent na zakup tej działki, zrezygnował on z zakupu tylko z tego względu.

Rażące wygórowanie jako okoliczność uzasadniająca miarkowanie kary umownej musi być postrzegana jako porównanie rozmiaru poniesionej szkody w wyniku naruszenia zobowiązania w stosunku do wysokości zastrzeżonej kary umownej. W istocie kara umowna dochodzona w niniejszym postępowaniu wynosiła 1/6 część kwoty wynagrodzenia pozwanej spółki a zatem była to kwota rażąco wygórowana.

Sąd miał zatem na uwadze, że powodowa spółka nie poniosła wymiernej szkody majątkowej, co jednak nie stanowi na przeszkodzie zasądzenia na rzecz tejże od pozwanej spółki kary umownej. Tym bardziej, że w zasadzie do czasu rozprawy w dniu 15 lutego 2016 roku strona pozwana nie zakończyła prac budowlanych – poprawczych, nie wykazała

przy tym, że przyczyną niepożądanego stanu kostki brukowej (brak jej wyspoinowania) jest wyłącznie zachowanie strony pozwanej. Brak było dowodów i twierdzeń strony pozwanej na tę okoliczność, że kostka została należycie wyspoinowana, zaś strona powodowa odmawiała dokonania odbioru prac budowlanych.

Przedmiotowa kara umowna ma na celu szeroko pojętą rekompensatę dla powoda ale również zmobilizowanie pozwanej do zakończenia prac budowlanych. Zmiarkowanie kary umownej do stanu pożądanego przez pozwaną – kwoty symbolicznej sprawi, że kara ta dla pozwanego nie będzie na tyle dolegliwa, aby pozwany zakończył prace mu zlecane.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie I wyroku, oddalając powództwo w kwocie przekraczającej zasądzoną kwotę 13.000 złotych.

Sąd na marginesie wskazuje, że nie jest mu wiadome, aby powód złożył pozew o zapłatę kary umownej w zakresie pozostałego okresu (do oddania dzieła). W ewentualnej – kolejnej sprawie o zapłatę rozważyć można będzie fakt zakończenia prac, szkodę poniesioną przez powoda oraz ustalić, czy kwota orzeczona przedmiotowym wyrokiem nie wyczerpuje roszczenia powodowej spółki w całości. Jeśli w ewentualnym przyszłym postępowaniu w przedmiocie kary umownej ustalone zostanie, że prace zostały przez pozwaną spółkę wykonane w całości nie jest wykluczone, że kara umowna zostanie zmiarkowana do kwoty niższej uwzględniając, że jeden z podstawowych celów kary umownej został już osiągnięty (realna mobilizacja po stronie dłużnika). Dla sądu istotnym czynnikiem przy miarkowaniu kary było obecnie zatem ustalenie braku zakończenia prac przez stronę pozwaną.

O odsetkach orzeczono na zasadzie normy art. 481 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu i terminem oznaczonym w wezwaniu do zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 3 i 4 wyroku mając na uwadze fakt, że powódka sprawę wygrała 24% zaś pozwana sprawę wygrała w części do 76 %. Strony reprezentowane były przez zawodowych pełnomocników – adwokatów. Koszty zastępstwa procesowego w obu przypadkach zamykają się w kwotach po 3.600 złotych - na podstawie §6 pkt 6 w zw. z §2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Do wynagrodzeń tych doliczyć należy kwoty po 17 złotych tytułem opłaty za pełnomocnictwa. Do kosztów procesu poniesionych przez powódkę zaliczyć należy również koszty opłaty od pozwu 2.650 złotych. Koszty te po stronie powodowej wyniosły zatem 3.617 złotych + 2.650 złotych = 6.267 złotych x 24 % = 1.505 złotych. Koszty procesu po stronie pozwanej wyniosły 3.617 złotych x 76 % + 2.749 złotych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)